

това съжаление и уплах са на самите сенки, или в техните погледи се оглеждат съжалението и уплахът на съзерцаващия ги Аз.

При сравнението със „Сенки“ се набива на очи отсъствието във „Видения“ на какъвто и да било източник на светлина. Небето там е „куршумена безкрайност“ – образ, който приканва да го оставим да пребивава отвъд разбирането, без да се питаме какво той означава. Едно е сигурно – това небе, отразено в „куршумени води“, е отрицанието или другото лице на „небесата звездни“, които вечните и предвечни води от „Нирвана“ не могат да отразят. Това е небе без светлина.

В противовес на „Видения“ и подобно на „Сенки“, в „Сфинкс“ още в първия стих е назовано светило. То не е изкуствено като лампата, то е нощното небесно светило – луната, зловеща и кървава. Нейната поява съпътства и обуславя появата отново на сенки и отново, както в стихотворението „Сенки“, те са наречени „сенки на нощта“. Тук те са „безпокойни“, а във „Видения“ – „жадни за покой“. Ако от позицията на говорещия в „Сенки“ шепотът, викът, крясъкът на двете мъчително устремени една към друга сенки не се чуват, а са само предположени от него, то в „Сфинкс“ пространството на нощта е огласено от задавени въздишки. Тук звуците се чуват, но друг е въпросът кой, как и дали ги чува. Предишните две стихотворения не назовават пряко никакви действия, свързани със слушането и чуването. В „Сфинкс“ това го има, но по парадоксален начин – в оксиморона „сърце ми чуе-нечуе“. Тук и виждането, и чуването са едновременно утвърдени и отхвърлени, но в обърната последователност. В последния стих на втора строфа на първо място е поставена отрицателната форма „не вижда“, последвана веднага, след двоеточие, от утвърдителната „вижда и мълчи“. В последния стих на трета строфа положителната форма на глагола „чуе“ предхожда отрицателната, но тези две противоположности вече не са отделени (каквато е функцията на двоеточието при „не вижда: вижда“), а са съединени с тире. Те са едновременни и неразлъчни. Странно и значещо е още и това, че първият от двата пъти в стихотворението, когато в него се говори за мълчанието на сърцето, това се оказва свързано с виждането, а не с чуването. Повторното изговаряне на мотива за мълчанието е в заключителния стих на творбата:

сърце ми всичко знае – вечно ще мълчи...

Над знанието на лирическия Аз не тегне раздвоението, засегнало до дъно неговите сетива. След *не вижда/вижда* и *чуе/не чуе*, еднозначността и непоколебимостта на *знае* прозвучават още по-категорично.